

Anja Lahermaa

14.6.2022

Eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Kirjallinen asiantuntijalausunto työelämä- ja tasa-arvovaliokunta 17.6.2022 klo 11.00

Yhdenvertaisuusvaltuutetun kertomus eduskunnalle 2022, K 7/2022 vp

STTK:n mielestä yhdenvertaisuusvaltuutetun kertomus on selkeä ja perusteellinen. Kertomus antaa hyvän kuvan yhdenvertaisuuden nykytilasta Suomessa. STTK jakaa valtuutetun näkemyksen siitä, että yhdenvertaisuus on oikeudenmukaisen yhteiskunnan perusta. Yhdenvertaisuuden ja syrjimättömyyden on toteuduttava kaikilla elämän osa-alueilla. STTK:n näkemyksen mukaan työelämän osalta tämä tarkoittaa yhdenvertaisuuden toteutumista niin lainsäädännössä kuin myös käytännössä jokaisella työpaikalla jokaisen työntekijän kohdalla. Tässä lausunnossa STTK ottaa kantaa lähinnä työelämään liittyviin seikkoihin.

Meneillään olevassa yhdenvertaisuuslain osittaisuudistuksessa on esitetty erilaisia kantoja siitä, kuinka yhdenvertaisuuden valvonta työelämän osalta pitäisi järjestää. Työsuojeluviranomaisen ja yhdenvertaisuusvaltuutetun yhteistyön vahventaminen on tärkeää. Molemmilla on oma merkittävä roolinsa. Mutta, STTK:n näkemyksen mukaan varsinainen valvontatoimivalta täytyy jatkossakin säilyttää yksinomaan työsuojeluviranomaisella. Työsuojeluviranomaisen resurssit ovat valtuutetun resursseja suuremmat. Lisäksi usein yhdenvertaisuuskysymyksen käsittelyyn voi liittyä muuta työlainsäädäntöä, jota työsuojeluviranomainen myös valvoo. STTK ei myöskään pidä hyvänä sitä, että valvontatoimivalta olisi päällekkäistä tai rinnakkaista ja että syrjintää kokenut voisi itse valita kummalle valvontaviranomaiselle asiansa vie käsittelyyn. Tämä aiheuttaisi sekaannusta. Se voisi myös johtaa siihen, että mikäli samassa syrjintätilanteessa olisi useampia syrjintää kokeneita, samaa asiaa käsiteltäisiin eri valvontaviranomaisissa, jotka voisivat päätyä erilaiseen lopputulokseen. Lisäksi on syytä muistaa, että yhdenvertaisuusvaltuutetun ja työsuojeluviranomaisen käytössä olevat keinot ovat erilaiset.

STTK kiinnittää huomiota siihen, että yhdenvertaisuussuunnitelman tekovelvoite koskee vain työpaikkoja, joissa työskentelee vähintään

Anja Lahermaa

Lausunto

89/2022/L 2(2)

14.6.2022

30 työntekijää. Tämä suunnitelman tekovelvoitteen raja on liian korkea ja jättää liian ison osan työpaikoista ja palkansaaajista säännöksen soveltamisalan ulkopuolelle. STTK katsoo, että yhdenvertaisuussuunnitelman tekovelvoitteen rajaa tulee laskea alemmaksi vähintään 30 työntekijästä. Tämä edistäisi nykyistä tehokkaammin yhdenvertaisuutta työpaikoilla.

Lisäksi yhdenvertaisuussuunnitelman päivittämisestä pitäisi säätää yhdenvertaisuuslaissa. Tasa-arvolaissa on säädetty tasa-arvosuunnitelman päivittämisvelvoitteesta, mutta vastaava säännös puuttuu yhdenvertaisuuslaista yhdenvertaisuussuunnitelman osalta. Jotta yhdenvertaisuussuunnitelma olisi toimiva keino työpaikoilla edistää yhdenvertaisuutta ja estää syrjintää, niin se pitäisi päivittää säännöllisesti.

Yhdenvertaisuuden edistäminen ja syrjinnän ennaltaehkäisy pitäisi saada tehokkaammin osaksi varhaiskasvatusta, koulutusta ja opiskelua. STTK uskoo, että tämä voisi vähentää osaltaan jatkossa työelämässä tapahtuvaa syrjintää.

STTK korostaa, että on välttämättömänä turvata valtuutetulle riittävät henkilöresurssit ja taloudelliset resurssit. On varmistettava, että valtuutetulla on tosiasiallinen mahdollisuus hoitaa kaikki tehtävänsä tehokkaasti. Myös yhdenvertaisuuslakia työelämän osalta valvovalle työsuojeluviranomaiselle on varmistettava riittävät henkilöresurssit ja taloudelliset resurssit tehokkaaseen toimintaan.

STTK suhtautuu avoimesti siihen, että valtuutetun esittämien suositusten osalta käynnistetään selvitys- ja valmistelutyö. STTK pitää erittäin tärkeänä, että kaikki työelämään liittyvä selvitys- ja valmistelutyö sekä mahdollisten lainsäädäntöehdotusten tekeminen toteutetaan kolmikantaisesti. Tämä varmistaa osaltaan laadukasta selvitys- ja valmistelutyötä sekä turvaa työelämään liittyvien erityispiirteiden huomioon ottamisen.

Lisätietoja

Anja Lahermaa, juristi
040 828 6845
anja.lahermaa@sttk.fi